

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 087329 16 Рев
Бања Лука, 15.3.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља S. д.о.о. Б.Л., кога заступа С.С., адвокат из Б.Л., против туженог С.П. д.о.о. С. кога заступа Д.М., адвокат из Б.Л., ради испуњења уговора, вриједност спора 37.757,31,00 КМ, и по противтужби туженог-противтужитеља С.П. д.о.о. С. , против тужитеља-противтуженог S. д.о.о. Б.Л., ради накнаде штете, вриједност спора 40.154,80 КМ, одлучујући о ревизији туженог-противтужитеља, против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087329 16 Пж од 25.4.2016. године на сједници одржаној 15.3.2017. године донио је

ПРЕСУДА

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Округног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087329 10 Пс од 30.12.2015. године обавезан је тужени да тужитељу исплати износ од 17.102,51 КМ, са законском затезном каматом од 29.5.2008. године до исплате и накнади трошкове поступка у износу од 3.421,65 КМ, са законском затезном каматом од 30.12.2015. године до исплате, а одбијен је дио захтјева за исплату износа од 20.654,80 КМ са каматом и захтјев за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа. Истом пресудом одбијен је противтужбени захтјев туженог-противтужитеља С.П. д.о.о. С. (даље: тужени), да му тужитељ-противтужени S. д.о.о. Б.Л., (даље: тужитељ) исплати по основу: испоручене робе износ од 20.654,80 КМ и накнаде материјалне штете износ од 38.774,43 КМ са законском затезном каматом од 1.1.2010. године и захтјев за накнаду трошкова поступка у износу од 9.198,05 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 087329 16 Пж од 25.4.2016. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена и одбијен је захтјев туженог за накнаду трошкова састава жалбе и таксе на жалбу.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду у усвајајућем дијелу одлуке по тужбеном захтјеву тужитеља и одбијајућем дијелу по противтужбеном захтјеву туженог, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и

предлаже да се нижестепене пресуде преиначе тако да се у цјелини одбије тужбени а усвоји противтужбени захтјев.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да му тужени, на име испуњења уговора од 27.5.2008. године, о продаји приколице и надоградње камиона исплати износ од 37.757,30 КМ са законском затезном каматом од 29.5.2008.године, (као дана валуте плаћања цијене тих ствари) до исплате.

Тужени противтужбеним захтјевом тражи исплату дуга по основу испоруке робе у износу од 20.654,80 КМ и износ од 38.774,43 КМ, од чега: износ од 28.762,92 КМ на име накнаде штете проузроковане ангажовањем превозника за превоз робе усљед немогућности кориштења приколице и надограђеног камиона због материјалних недостатака и износ од 10.011,51 КМ на име обавезе по основу лизинга за камион и приколицу, за период од 17.12.2008. године до 16.9.2009. године.

Одлучујући о овако постављеним захтјевима странака првостепени суд је утврдио: да је тужени прихватио понуду тужитеља од 24.1.2008. године о купопродаји приколице марке „Тера 2700К“ са арњевима и церадом – по цијени од 22.492,05 КМ и о надоградњи товарног сандука за камион марке „Ивецо Еуроцорга МЛ 75 Е 18“ која укључује цераду, арњеве и канате, по цијени од 9.977,15 КМ и да су му наведене ствари испоручене 16.5.2008. године; да је тужени три дана након преузимања, рекламирао робу и да је поводом примједби на квалитет, дана 22.5.2008. године у присуству представника парничних странака и произвођача наведене приколице и надоградње товарног сандука камиона - „Застава Инпро“ д.о.о. К. (даље: произвођач), чији је тужитељ овлаштени представник, извршен преглед возила о чему је сачињен записник према којем је тужени камион и приколицу требао одвести у сједиште произвођача у К. ради преправке на камиону и израде приколице, након чега су парничне странке дана 27.5.2008. године закључиле уговор „о купопродаји приколице и надоградњи“ и уговорили цијену у износу од 37.757,30 КМ; да је након више позива од стране тужитеља и од стране наведеног произвођача, да се камион и приколица одвезу у сједиште произвођача ради извођења договорених радова, тужени тек почетком марта 2009. године предао произвођачу камион и приколицу; да су радови завршени 25.3.2009. године о чему је тужени у више наврата (телефонским и писменим путем) обавјештаван ради преузимања и да је преузимање камиона и приколице (са поправкама према записнику од 22.5.2008. године) извршено тек 16.9.2009. године; да је 31.12.2009. године тужитељ доставио туженом ИОС образац према којем дуг туженог у односу на тужитеља из основа наведеног уговора од 27.5.2008. године износи 37.757,31 КМ који извод је тужени потписом потврдио (при чему је приговорио износу од 3.552, 29 КМ), уз напомену да тужитељ дугује туженом (из њихових ранијих пословних односа, испоруке робе тужитељу) износ од 20.654,80 КМ; да је финансијски вјештак С.М. нашао да дуг туженог према тужитељу за испоручену приколицу и надоградњу товарног сандука на камиону износи 37.757,31 КМ, да се противтужбени захтјев туженог за исплату износа од 20.654,80 КМ односи на њихове пословне односе настале прије закључења предметног уговора а износ од 38.774,43 КМ - на име накнаде штете – плаћања трошкова превоза робе из асортимана туженог другим превозницима (у износу од 28.762,92 КМ) и обавезе по основу лизинга за камион и приколицу за период 17.12.2008. године до 16.9.2009. године (у износу од

10.011,51 KM); да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 21.7.2010. године а тужени противтужбени захтјев у одговору на тужбу који је достављен првостепеном суду дана 30.1.2011. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је тужитељ испунио своју обавезу из предметног уговора о купопродаји – предајом приколице и надоградњом камиона (члан 454. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), а да тужени није исплатио уговорену цијену. Полазећи од утврђења да су се тужитељ и тужени налазили у пословном односу и прије закључења наведеног уговора о продаји и да је из тог пословног односа тужитељ остао дужан туженом у износу од 20.654,80 KM, које потраживање је тужени назначио на изводу отворених ставки (ИОС образцу) од 31.12.2009. године, што је нашао и поменути вјештак, судови су закључили: да је та обавеза тужитеља према туженом из њихових ранијих пословних односа, престала пребијањем са потраживањем тужитеља по основу предметног уговора за исплату цијене приколице и надоградње камиона у износу од 37.753,31 KM; да је потраживање тужитеља према туженом доспјело 29.5.2008. године (рок плаћања ствари које су предмет наведеног уговора), а да је потраживање туженог према тужитељу доспјело између 9.11.2006. и 25.11.2008. године, чиме су испуњени улови из члана 336. ЗОО за пребијање њихових међусобних потраживања а да је изјаву о пребијању тужени дао дана 31.12.2009. године, када је потписао ИОС образац, а најкасније подношењем компензационе противтужбе дана 13.1.2011. године, чиме је испуњен и услов из члана 337. ЗОО за пребијање наведеног потраживања тужитеља и туженог.

Слиједом наведеног судови су усвојили преостали износ тужбеног захтјева тужитеља од 17.102,51 KM са припадајућом каматом од 29.5.2008. године, а усвајајући компензациони противтужбени захтјев истакнут од стране туженог, одбили су преостали дио тужбеног захтјева у износу од 20.654,80 KM. Из истих разлога одбијен је и противтужбени захтјев туженог у том износу (од 20.654,80 KM) док је преостали дио, за накнаду штете у износу од 28.762,92 KM (на име ангажовања других превозника од 17.12.2008. године до 16.9.2009. године), и поред утврђења да му према одредби члана 488. и 500. ЗОО припада право на накнаду штете по овом основу, одбијен због недоказаности висине штете. И на крају, нижестепени судови налазе да је без значаја за оцјену постојања штете околност да је тужени на име трошкова превоза књижио рачуне испостављене превозницима у износу од 28.762,92 KM а да је при том платио само износ од 8.922,18 KM јер све док се не учини издатак плаћањем тих рачуна, какав је случај и са обавезом по основу лизинга у износу од 10.011,51 KM, нема умањена имовине туженог а тиме ни штете (члан 155. ЗОО). Из наведених разлога и позивом на цитиране одредбе и на одредбу члана 154. ЗОО одбијен је противтужбени захтјев туженог за накнаду штете по наведеним основима у укупном износу од 38.774, 43 KM, као неоснован.

Одлуке нижестепених судова су правилне и законите.

Према одредби члана 454. став 1. ЗОО уговором о продаји обавезује се продавац да пренесе на купца право својине на продату ствар и да му је у ту сврху преда, а купац се обавезује да плати цијену у новцу и преузме ствар.

Међу парничним странкама нема спора да је између њих 27.5.2008. године закључен уговор о продаји моторног возила, чији предмет је: куповина нове приколице и надоградња товарног сандука камиона, ближе означених у уговору и да се истим уговором купац (овдје

тужени) обавезао да ће продавцу (овдје тужитељ) исплатити продајну цијену наведених ствари у износу од 37.757,30 КМ (тачка III уговора). Нема спора ни да је дуговање туженог у односу на тужитеља према ИОС обрасцу на дан 31.12.2019. године износило 37.757,31 КМ, јер је наведени извод тужени потписао с тим што је на истом дописао да тужитељ дугује туженом износ од 20.654,80 КМ на име робе испоручене до закључења наведеног уговора, што је утврдио и поменути вјештак и што је у свом исказу, саслушан као парнична странке, потврдио и законски заступник туженог Д.Г.

Код оваквог стања ствари и чињенице да су овдје испуњени услови из члана 366. и 367. ЗОО за пребијање потраживања тужитеља у наведеном износу од 37.757,31 КМ и потраживања туженог у износу од 20.654,80 КМ, о чему је првостепени суд дао ваљане и на наведеним законским одредбама засноване разлоге (другостепени суд је то прихватио) које, као правилне прихвата и овај суд, супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно судили када су, налазећи да је основана компензациона противтужба туженог у том износу – од 20.654,80 КМ, усвојили тужбени захтјев тужитеља у преосталом износу од 17.102,51 КМ, а одбили тужбени захтјев тужитеља и противтужбени захтјев туженог у том износу (од 20.654,80 КМ) у ком су престале њихове међусобне обавезе једног према другом. Ово из разлога што се овдје ради о дјелимичној компензацији јер је потраживање тужитеља (које је у већем износу) смањено за износ потраживања туженог према тужитељу по основу испоруке робе извршене до закључења предметног уговора (које је у мањем износу), па тужитељ има право на намирење у дијелу у којем његово потраживање није престало пребијањем, а потраживање туженог је у износу од 20.654,80 КМ престало, пребијањем.

Одлуке нижестепених судова у погледу преосталог дијела противтужбеног захтјева који се односи на накнаду штете проузроковане материјалним недостацима ствари (приколице и надogradње камиона) испоручених тужитељу дана 16.5.2008. године, су такође засноване на закону.

Наима, правилан је закључак нижестепених судова да се у конкретном случају ради о продаји ствари туженом са материјалним недостацима (члан 479. ЗОО), да је тужени благовремено обавијестио тужитеља о тим недостацима (члан 481. ЗОО), и да је тужитељ предузео радње ради отклањања недостатака ствари (члан 500. став 2. ЗОО).

Туженом, поред једног од права из члана 488. став 1. ЗОО, којим се купац ствари користи, с обзиром на утврђену одговорност продавца робе (овдје тужитељ) које је тужитељ прихватио самим преузимањем радњи ради отклањања недостатака на ствари, припада и право на накнаду штете (члан 488. став 2. ЗОО), будући да је тај захтјев везан за кршење (неког од) права из става 1. члана 488. истог закона.

Међутим, тужени provedеним доказима није доказао висину претрпљене штете, јер се ни из налаза финансијског вјештака, како се то у ревизији неосновано тврди, не може извести закључак на што се односи плаћање туженог по основу рачуна испостављених трећим лицима у спорном периоду од 17.12.2008.године до 16.9.2009. године у укупном износу од 28.762,92 КМ који је предмет противтужбеног захтјева (од чега је платио само износ од 8.922,18 КМ).

Из утврђења нижестепених судова које не може бити предмет испитивања у овом ревизионом поступку сагласно одредби члана 240. став 2. ЗПП, то јесте, из књиговодствене документације - испостављених рачуна које је финансијски вјештак имао у виду (других

доказа тужени нема) не види се да ли су ти рачуни испостављени назначеним лицима везани за немогућност туженог да користи наведену приколицу и камион због материјалних недостатака за које је одговоран тужитељ, или се они односе на неки други вид њихове пословне сарадње, не види се, дакле, за које услуге и периоде је то фактурисање извршено, што је вјештак могао утврдити увидом у књиговодствену документацију тих субјеката. Произлази да тужени, на коме је терет доказивања чињеница на којима темељи противтужбени захтјев, супротно наводима ревизије, није нижестепеним судовима пружио релевантне доказе за правилну примјену материјалног права, а на њему је терет доказивања тих чињеница (члан 7. и члан 123. Закона о парничном поступку „Службени гласник Републике Српске“ број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП).

Код утврђења да је тужени након више позива за предају камиона и приколице у складу са записником од 22.5.2008. године у којим су наведене примједбе на квалитет робе - произвођачу у К. ради отклањања недостатака у складу са тим записником и уговором од 27.5.2008. године, тек почетком марта 2009. године предао произвођачу камион и приколицу и да је након што су ти недостаци отклоњени, и поред упућених му бројних обавијештења од стране произвођача и од стране тужитеља, - да су радови завршени 25.3.2009. године возило са приколицом преузео 16.9.2009. године, правилност закључка нижестепених судова да је тужени таквим својим поступањем допринио настанку штете, не може се довести у сумњу ревизионим наводима туженог.

Осим тога, тужени према налазу вјештака није платио рачуне на којима темељи противтужбени захтјев за накнаду штете проузроковане ангажовањем других превозника у износу од 28.762,92 КМ, ни обавезу по основу лизинга за предметни камион и приколицу у износу од 10.011,51 КМ, па како није имао издатак по тим основима, није претрпио штету у наведеним износима коју предвиђа одредба члана 155. ЗОО (према којој је штета умањење нечије имовине). Зато, нема основа у тој (а ни у другој) законској одредби за накнаду ових видова штете, јер за те износе није умањена имовина туженог, како су правилно судили и нижестепени судови.

Према изложеном, добијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији а ни оних на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је ревизија туженог одбијена као неоснована на основу одредбе члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић